

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in
soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „ 3.— „ 4.50 „
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25 „
Posamične številke se dobivajo v pro-
dajalnicah tobaka v Trstu po 6 nov.,
v Gorici in v Ajdovščini po 8 nov.
Na naročbe brez priložene naročilne se
upravnistvo ne osira.

EDINOST

Oglas in oznanila se račune po 8 nov
vračila v petito; za naslove z debilimi
črkami se plačuje propotor, kolikor bi ga
obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osemtnice itd.
se računsko po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza
Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti
frankovano, ker nefrankovana se ne spre-
jemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate pre-
jema upravnistvo Piazza Caserma št. 2.
Odpriete reklamacije o proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinost je moč.«

Vabilo na naročbo.

Ob koncu prvega četrtletja va-
bimo svoje naročnike, da pravočasno
ponovno svojo naročbo in da skušajo
nam pridobiti novih naročnikov. Časi
so resni, in napočila je doba, ko
narod slovenski krvavo po-
trebuje neodvisnih glasil, zahte-
vajočih prava naša ne oziraje se ne
na desno ne na levo. Nam je resna
volja, pri katerih-si-bodi odnošajih
brezobzirno zagovarjati narodni naš
interes, a v tem boji trebamo duševne
in gmotne podpore naroda. Kdor se
torej strinja z našimi načeli, stopi
hitro v naš krog.

Cena listu je:

za vse leto . gl. 6.—
za polu leta „ 3.—
za četrt leta „ 1.50

Uredništvo in upravnistvo.

Interpelacija

posl. Volariča in tovarišev do visoke vlade,
predložena v seji deželnega zbora v Poreču
dne 12. marca 1892.

(Konec.)

Naši neprijatelji, očevidno ohrabljeni
po pastirskem listu z dne 26. novembra
1887. naših pokrajinskih škofov, zbranih
v slovenski Gorici, jeli so v teh poslednjih
letih še bolj napadati ta naš v resnici za-
vidanja vredni in redki privilegij, ne ozi-
raje se na okolnost, izrečno naglašeno v
istem pastirskem listu, da niti škofom sa-
mim ni dovoljeno česa prenaraditi ali men-
jati v bogoslužju, ampak da je to izklju-
čivo pravo svete Stolice; in ne oziraje se
na činjenico, da so oni imeli pred očmi
okolnosti in — kakor tožijo — posebne
odpadniške težnje nekaterih izven naše
politiške pokrajine, koje se nas ne doti-

kajo in s nikakor ne morejo raztegniti
tudi na našo pokrajino.

No, naj si bode kakor hoče: nam ni
namen in nismo poklicani v to, da bi pre-
iskavali dela naših škofov, ampak zdi se
nam nujno tu naglašati, da se razbistrijo
pojmi, da je krški škof, presvetli g. Fe-
retić izjavil službeno takaj po objavi gori
omenjenega pastirskega lista, da pokra-
jinski škofi se svojim pastirskim listom
niti zdaleka niso hoteli izpodmakniti litur-
gijo v staroslovenskem jeziku, kjer pravno
obstoja, nego jim je bilo do tega, da se
ohranijo krajevne navade, da nikdo ne
menja ničesar svojevoljno, ter ne sodeluje
z onimi, koji na kateri-si-bodi način na-
padajo bogoslužje in bogoslužbeni jezik,
ustanovljen cerkvenim zakonom.

Kar se tiče načina krščenja, obhajanja
in v obče delanja sv. zakramentov, blago-
slova, raznih javnih molitev, ter načina
priporočati dušo umirajočim, to vse mora
biti dovoljeno tudi nam vsaj v toliko, ko-
likor drugim. Nemcu (vidi Thalhofer Hand-
buch der Liturgik in posebni njegov članek
v Linzer Quartalschrift od leta 1890.),
a še bolj nam, ker imamo Ritual, preveden
na sedanji naš jezik po jezuitu Kašiču
po zapovedi Urbana VIII. in po sv. zboru
„de Propaganda Fide“, izdan leta 1637.

Imajoč vse to pred očmi, more vsakdo
uvideti, v koliki so istiniti in veljavni raz-
logi, na koje je c. kr. okrožno sodišče v
Rovinj opetovano oprlo nekatere svoje
razsodbe, zlasti pa ono od 1. maja 1889.
št. 90—1591 pen., s kojim potrjuje kon-
fiskacijo lista „Il Diritto Croato“ radi članka
„La liturgia slava ed un vescovo croato“
in „La liturgia slava a Zara“, kakor da
bi bilo zločinstvo pisati ali zagovarjati
pravno uvedeni bogoslužbeni jezik v po-
krajinah, obljudenih po Slovanih, zlasti pa
v naši; kakor da bi se bili pokrajinski
škofi protivilo dozdevnemu sedanjemu uva-
janju slovenskega bogoslužja po primorskih
cerkvah in je strogo zabranili se svojim

omenjenim pastirskim listom; kakor da
ne bi se na našo pokrajino nanašal pri-
vilegij, dan po vladajočemu škofu papežu
Levu XIII. Slovanom v obče, češ, da so
pokrajinski škofi, kar niti ne naglašajo.
baje izdali navedeni pastirski list dogo-
vorno s papeževim nuncijem v Beču, kakor
da je smatrati za nepokornost nasproti
predpostavljene cerkveni oblasti, ako se
zagovarja bogoslužje, koje ona baje ne
dopušta (P), ampak, kojemu se je ona pro-
tivila (P), in ako se vlija v srca čitateljev
naklonjenost in ljubav do istoga, ali ako
se proslavljajo škofi, koji je pravno zago-
varjajo, a grajajo njega preganjalci in oni,
koji je neosnovano zapuščajo, kakor da bi
s tem, da rabimo starodavni svoj privilegij,
motili mir mej raznimi narodnostmi te po-
krajine, ali da celó prouzročujemo vsakako
neutemeljene protizjave naših protivnikov,
ali da razburjamo (razume se farizejsko
razburjenost) nekatere licemerce in obre-
kovalce. Če se tudi se cerkvenega stališča
ne da zagovarjati vse in vsaka pojedina
beseda, koje je napisal ob tem predmetu
„Il Diritto Croato“, vender ni utemeljena,
modra in postavno osnovana splošna kon-
fiskacija se strani c. k. političnih in sodnih
organov, k večjemu, da morajo pri nas tudi
oblasti vse meriti jedino italijanskim laktom
ter porabljati v zgolj italijanske svrhe.

Oziraje se torej na to, da se je sta-
roslovenski cerkveni jezik, ali kakor se
navadno pravi: glagolsko bogoslužje, raz-
širilo že od prvega začetka, ne samo po
drugih krajih, ampak tudi po celi Istri,
ter je po takem s porabo mnogih vekov
in potrdili sv. Stolice uzakonjeno pravo
hrvatskega naroda, posluževati se v cerkvi
svojega narodnega jezika;

oziraje se na to, da je raba narodnega
jezika po cerkvah po Dalmaciji, Primorju
in Istri že do sedaj ohranila lep del hr-
vatskega naroda za sveto rimskokatoliško
cerkev;

oziraje se na to, da se je v našem

narodu globoko ukorenila raba tega jezika
pri bogoslužju, tako, da se ni smeti doti-
kati tega pravno pridobljenega privilegija,
k večjemu, da bi ga hoteli žaliti v njegovi
bogoljubni nravi ter rušiti v njega srcih
tiste temelje vere, ki je tesno združena
s porabo jezika;

oziraje se na to, da je isti minister
za bogočastje in nauk javno izjavil v seji
poslanske zbornice dne 5. novembra 1891.,
da spada zadeva bogoslužnega jezika in v
obče urejenje bogoslužja v notranje po-
slove cerkve, ter da ne bi bilo umestno in
zakonito opravičeno utikanje državnih
oblasti v takova uprašanja, ki spadajo pred
cerkveno oblast;

oziraje se na to, da je s členom XIX.
državnega temeljnega zakona zajamčena v
javnem življenju vsem narodnostim in je-
zikom popolna ravnopravnost, ter s tega
stališča in iz tega pogleda zakonito utrjena
našemu narodu poraba njegovega jezika v
bogoslužju, tako, da ne bi mu smel nikdo
ovirati rabo njegovega jezika tudi v tej
grani javnega življenja, uprašajo podpisani
c. k. vlado:

1. Kako opravičuje svoje dosedanje
utikanje na škodo in v zatrtje glagolice in
našega narodnega jezika v bogoslužju?

2. Kako opravičuje zapleno naših gla-
sil v pokrajini, kadar razpravljajo za vi-
votna uprašanja našega narodnega obstanka?

3. Je-li visoka c. k. vlada pri volji po-
praviti se svoje strani svoje dosedanje ne-
opravično postopanje?

Dr. Fran Volarič, M. Mandić, dr. Dukić,
dr. Laginja, D. Seršić, Jenko, Fr. Flego.

Politični pregled.

Notranje dežele.

V spravi komisiji deželnega
zbora českega izjavil je cesarski na-
mestnik, da vlada, koje vežejo spravi do-

tegnil valovito obrisan hrib, sem doli od
Divače pa tija doli do Trbiča, nalik oka-
menelemu valu, z raznimi presledki, po ka-
terih se vijejo bele ceste, skoz prijazna
selišča, n. pr. Sežano, Repentabor, St.
Polaj. Zdolaj ob južnem vznožji se naha-
jajo: Lokve, Veliki Repen, Mali Repnič,
Zgonik, Mavhinje, dočim so Trebiče, Op-
čine in Nabrežina nekako na sredi ploš-
nate doline, ki se razprostira med ome-
njenim hribom in poslednjim jezom, dvi-
gajočim se neposredno tu nad morsko
obalo . . .

In konečno tu spredaj, doli pod uzvi-
šenim Selevcem raztekajo se navpično niz
doli padajoči obronki, katerim ob laporasto
vznožje pluskajo peneči valovi sinjega
morja jadranskega. Naravnost tu spodaj
pod Selevčevim vrhuncem visi nizdoli
zdrli Trstenik, na katerega dolenjem sle-
menu je nevsahljivo jezero. V zavetji
Trsteniškega vznožja se nahaja slikovito
razpostavljeno Barkovlje in tam-le na des-
nem robu stoji kakor beli labud na mor-
skem bregu kameni grad Miramar. Trste-
niku na istoku je drug hrib, ob katerem
se je nastanil prijazni Rojan z jasno svojo
cerkvo. Njemu v ospredji stoji kolodvor
južne železnice in temu na jugu so vzgra-
jena carinska skladišča nove luke Tržaške

PODLISTEK.

Primorski obrazi.

III.

Pri Opčinskem obelisku.

Kdor si hoče ogledati Trst in njega
okolico ter morje h krati, z višine ali ka-
kor pravijo slikarji: „sptičje perspektive“,
povabim ga tija gori k Opčinskemu obe-
lisku. Ako se pripelje po železnici s se-
vera, izstopi naj na postajici Opčine ter
se napoti peš do omenjenega znamenja,
ob katerem naj krene na desno gori na
vrhunec kamenitega Selčevca. Tam gori se
mu razgrne prečudovit razgled, kakorčnega
ne dobi izlepa v devetih deželah. V okviru
nepreglednega obzorja ubrane so tukaj
namreč razvrstne pokrajinske skupine v
toli slikovito in veličansko panoramo, da
se jej ima dovolj čuditi po ves dan.

Prvi pogled vzleti prišlecu od severa
seveda naravnost doli na — morje, kate-
rega prenačla, nepoznana prikazen ga izprva
tolikanj preseneti, da kar ves osolpel ostrmi.
Ko se navžije nekoliko tega nepričakova-
nega prizora, zagleda pod seboj tu doli
na levo razprostrl vasi Trst, dvigajoč se
— meljena pravi — natno po razčlenjenem

hribu navzgor. In ko si napase oči tudi
na prostranem obmestji, po kamenitih njega
palačah in cerkvenih zvonikih in kupolah,
začenja mu pogled vzletevati na desno in
levo, zdaj na jug, zdaj na sever in kamor
koli se ozre, povsod se mu predločuje nov,
slikovit svet . . .

Tu zadi na severni plati dviga se
izza holmovitega Krasu širokoploči Nanos,
s poševnim pročeljem proti istoku obrnen:
dočim golo svoje rebrovje greje ob polu-
danskem solncu, hladijo mu skalovito teme
senčni gozdi. Njemu na zapad, onostran
strmega prelaza iz Vipave v Črni vrh, raz-
teza se sivi kameni Čaven, s temnim le-
sovm obrasel, izza katerega se vzpenja v
sinji vzduh mogočni velikan Triglav s kr-
delom svojega podgorja. Za njim gori proti
večeru štrle kvišku Bolške gore tja okoli
do plešastega Kanina. Spredaj slone Tol-
minske planine, Škrbina, Krn, dalje gori
Stol, na levo spredaj Matojur in razni
drugi hribje, razploščujoči se v stopnje-
vitih odstavkih v Benečijsko ravan. In za-
daj okrog, od Kaninskega pogorja proti
jugu vrste se v dolgi, nepretrgani kiti
Karnske Alpe, potem Vedretta Marmolada
in ostale italijanske planine. Ob njih se
razgrinja širna Benečijska ravnina in av-
strijska Furlanija sem preko do Sočinega

izliva, ob katerem zopet proti jugozapadu
okolo se razpletajo prostrane lagune v
stoterih panogah tija doli do bajnih Be-
netk . . .

Ob Nanosovem pročelji na desno se
odpira ozek razgled na Pivkino planoto
proti Postojini, katero zaslanja ogoljeni
Gabrk. Temu na jugu se razgreba hribo-
vita domovina naših Brkinov, izmed ka-
tere gleda iz sinje dalje beloglati Snež-
nik. Od Brkinov navzdol, tostran Kokoša,
Čuka in Slavnik leži pusta Čičarija, preko
katere nas pozdravlja vilovita Učka. Od
sive Čičarije na desno doli se svet znižuje
v poševnih razrastkih k morju. Tam-le na
strmem robu mole v zrak mračne razva-
line Sočerskega gradu, nekoliko nižje doli
na skalovitem obronku je Črnikal, ono-
stran na jaanem holmu se leskače bela
Tinjanska cerkva, med tema v ozadji na
temni pečini je svetli Kubeč. Od Tinjana
nizdoli je Pomjan, potem Šmarje nad Ko-
prom, od koder se hrib ob Izoli spušča v
morje, dočim se ozadni odraslek steguje
doli do Pirana, stoječega na skrajnem
njega konci. Piranu na desno kipi iz morja
Salvorski ostrovič. Njemu v ozadji se je
zasukalo obrežje v dolgi polulok doli do
Novega Grada . . .

Tukaj gori pred Nanosom se je raz-

govori isto tako kakor vse druge udeležence dunajskih spravnih konferenc, izreka prepričanje, da je izvedenje spravnih predlog prvi pogoj narodnemu miru na českem ter želi, da se sprava izvrši prej ko prej v vseh nje delih, ter da se vse pravne predloge, predložene deželnemu zboru, obravnavajo meritorno. — Staročehi in veleposestniki, so predložili v pravni komisiji dva predloga, različno utemeljena, da se sprava za sedaj odloži. Plener je polemizoval, proti tem predlogom izjavljajoč, da se Nemci drže dunajskih punkcij ter da bodo zahtevali neprestano njih izvršenje. Razni drugi govorniki so utemeljevali stališče Nemcev, Staročehov in veleposestev. Do sklepa niso prišli nikakšnega ter se je pretrgalo posvetovanje.

Izjava Staročehov naglašja, da sprava v deželi se ne da doseči s tem, da jej pritrdi samo večina narodnih zastopnikov v deželnem zboru, ako se le jeden del naroda protivi pogojem spravi; ter da se česki narod protivi spravi osobito v bojazni, da bi se pozneje ne pripoznala jednako pravnost obeh jezikov, koja pripada českemu narodu zgodovinski in po naravnem pravu. Izjava veleposestnikov pa naglašja, da v dosego sprave treba skupnega sodelovanja obeh narodnosti; ako pade le jedna pravna predloga, padla je vsa sprava. Oziraje se pa na to, da bi deželnozborna obravnavanja o teh predlogah pri sedanjih odnošajih izvestno ostala ne le brezuspešna, ampak bi se poostрила nasprotstva, naj deželni zbor za sedaj odloži nadaljne debate o dunajskih dogovorih, zabeleženih v konferenčnem protokolu iz meseca januarja 1890.

Po takem je gotovo, da za sedaj ne dosežejo Nemci, kar so v resnici doseči hoteli: nemško nadvladje v deželi, v kateri sestavlja nemški življenjski manjšino prebivalstva. A Čehi niso le v večini v številnem pogledu, ampak ne zaostajajo za Nemci in za nas v kulturnem in gospodarskem pogledu. Tudi glavno nemško-liberalno glasilo „N. Fr. Pr.“ priznava, da se manéver nje stranki ni posrečil, z besedami: „Staročehi pravijo: mi ne moremo; veleposestniki: mi nečemo. Staročehi so proti vsaki predlogi; veleposestniki pa hočejo stvar odložiti tako dolgo, dokler Staročehi ne glasujejo za predloge. Staročehi pa zopet pravijo: Mi ne moremo, ker se bojimo mladočehske agitacije. Na strani Mladočehov je javno menenje; po takem ne pridejo Staročehi nikdar v tak položaj, da bi mogli glasovati za predloge. Spravne predloge odložiti znači isto, kakor da so jih odklonili.

v štirih dolgih vrstah in na poprečnih molih. Sprejaj čuva luko in v njej stoječe ladije zoper morske navale dolgi prezidi. Kolodvoru na levo vpenja se kvišku pribojna škorklja, na desno doli pa se vrsté preme ulice mesta Tržaškega, ob morji obrobline z visokimi palačami posvetnimi, valovje notranjega obmestja pa nadkričujejo le nekatere odličnejše zgradbe cerkvene — no, teh vam tu nečem naštevati, kajti namen tem vrstam pač ni, opisovati istega mesta, temveč opozoriti le tega ali onega čitatelja na slikovitost mesta Trsta in okolice njegove, zlasti pa na veličanstveni razgled na morje in po vsej pokrajinski panorami našega Primorja, ki se ponuja vsčemu gledalcu gori pri Opčinskem obelisku, oziroma na vrhuncu navedenega Selevca, kjer je vzgrajen za to nalašč kamen, leci podoben óder s prostrano teraso na vrhu. Kdor si hoče privoščiti v tem oziru prave estetiške naslade, roma naj gori: ali rano jutraj, predno se začne svitati, ali pa še bolje proti večeru, pred solničnim zahodom. Zjutraj, ko še iztočno stran pokrajinske slike: Istro in pa proti večeru obrneni Trst zagrinja temno-vijioletna senca, predóčijo se mu na severozapadu stoječe gore: Julijske in Karnske Alpe, z jutro zoro oblite; zvečer pa, ko

Vladika Strossmayer je poslal papežu svoj zadnji pastirski list, a sv. Oče zahvalil se mu je na tem prav laaskavo. Ogerski državni zbor vsprejel je adreso večine z veliko večino glasov v splošni in podrobni debati.

Vnanje države.

Srbska skupština je vsprejela deklaracijo Milanovo z 80 proti 13 glasom. Prepoved ruske vlade, da ni smeti izvažati pšenične moke iz pristanišč Črnega in Azovskega morja, ne velja več. Izvozniki so pa zavezani dovoziti iz inozemstva toliko zrnja, kolikor so izvozili moke.

Pariška policija je prišla na sled zvezi anarhistov, koja je sklenila delovati se strupom. Trojico izmed njih so zaprli. Že pripravljene snovi izročili so kemiškemu laboratoriju. Zaprli so nekega človeka, ki se je hotel usiliti kot sluga aristokratskemu klubu, da bi sam otroval jedi in pijače.

Kriza na Nemškem je rešena. Državni kancelar Caprivi preneha biti predsednik državnemu ministerstvu ter ostane član tega ministerstva in minister za vnanje stvari; ostavka grofa Zedlitz se je vsprejela, a mu ostane naslov in dostojanstvo državnega ministra. Predsednikom državnega ministerstva je imenovan grof Eulenburg in ministrom za bogočastje — na mesto grofa Zedlitz — državni tajnik Bosse.

D O P I S I.

S Pomjanščine, dne 20. marca 1892. [Izv. dopis]. (Facta luquantur). — Zaradi nepostavnega postopanja komisije, katero si je izbral „šior Podestà“, da bi nam županovo še nadalje, in zaradi dogodkov pri zadnjih občinskih volitvah je bilo vse ljudstvo tako razburjeno, da je bil še celo c. k. vladni komisar primoran, da pristojen vzklikni: „Glejte kaj ste napravili! Vi ste vsega tega krivi! Ali ne čujete, kaj je zunaj?!“ Vzlic temu nam pa še vedno stara „Rappresentanza“ gospoduje in stari „šior Podestà“. Toda „Barba“ je nekako obnemogel, „kojemu“ se mora pokoriti naš župan. „Barba“ ne vidi več dobro, odločnost jela ga je zapuščati. Kaj je storiti?! Dal je po županstvu razpisati službo občinskega tajnika. Če se najde prosilec, ki bi bil njemu po volji, hoče odstopiti, a le videzno. Ker pa od treh prosilcev ni bil nobeden spoznan za „posobnega“ — seveda po njem samem — da hitro sklicati sejo ter si naroči jednega svetovalca hot zagovornika, v ta namen,

je obsenčena zapadna plat pokrajinske panorame, pokaže se mu Trst s kamenimi svojimi palačami in pa golo Istrsko hribovje v solničnem sijaji. . . Dražestno je videti, kako ob vzhajajočem solncu polagoma vstajajo iz jutrnega somraka uzvišenejši holmi, posamične cerkve s svojimi zvoniki in druga znamenitnejša poslopja doli po Trstu, ali uprav divno je gledati od tam zgoraj veličanstveni zaton solнца: kako se vidno pomiče vedno nižje in nižje, liki z nebes na zemljo se spuščajoča žarnica, pozlačujoč s svojimi žarki srebrosojno morsko zrcalo in širni njega ekvir: slikovito naše Primorje. In ko se potem razlije večerna zarja po vsem zapadnem podnebju in morje zalesketa v žarečih nje odsevih, na krane obale pa ležejo sinje-vijoličaste sence, raztopé se vse prebliščeče dnevene boje v čarobni večerni somrak. . .

In konečno: ko tam doli v Trstu, po novi lukii, okrog po obrežji, po vseh trgih in ulicah zablišči nešteto množina elektriških in plinovitih luči, da je vse mesto razsvetljenej dvorani podobno, to vam je toli čarovit prizor, da vam ga ni mogoče popisati, temveč naj si ga ogleda vsakdor na svojo oči, kakor sploh ves preslikoviti razgled tam gori pri Opčinskem obelisku. Prostoslav Kretanov.

da bi spet „On“ kot tajnik ostal. To se mu je tudi posrečilo. Toda mož ima sitnost nad sitnostjo „con quel partito sloveno croato“. Zato tuhta noč in dan, kako bi se dalo dobiti tacega človeka, kateri bi mu bil vreden naslednik. „Acramondo“, (to je njegov izraz) dobil je res nekega mladega človeka, ki je nedavno zapustil gimnazij — iz kakih vzrokov, nočemo tu preiskovati. Vzamega „za poskus“, v nadi da bode znal dobro „doktarit“ priprostim kmetom; in če pokaže take „sentimente“ kakoršne so njemu lastni, obdrži ga za tajnika. Tako se je tudi zgodilo. Novi občinski in šolski tajnik začne kar „komandirati“. Najprvo prenapredi oba uradna pečata in sicer:

I. šolskega iz „Krajni šolski svet v Pomjanu“ v „Consiglio scolastico locale di Paugnano“.

II. Občinskega iz „Županija v Pomjanu“ v „La Podestaria di Paugnano“.

Da nasprotuje duhovnom in učiteljem, je umevno ob sebi, kajti ti niso „kapuzove glave“. Dne 20. avgusta 1891. (torej v počitnicah) bila je seja krajnega šolskega sveta; v sejmim zapisniku so prav pošteno osteli gospo nekega učitelja, z namenom jej škodovati, zajedno pa tudi druge učitelje na vse strani. „šior Podestà“ je seveda podpisal vse to. Prišel je pa mesec svedčan in žujim polnoštevilna šolska seja. Pri tej so spoznali vse tožbe kot krivične, kar je zopet podpisal sam „šior Podestà“ v pričso c. k. okr. šolsk. nadzornika. Ali mislite, da so nehali, ker jim je to spodletelo? Nikakor ne; ampak si mislijo: če je to spodletelo, pa naklepamo kako drugo! A niso pomislili na pregovor, da kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade. Na zahtevo novega tajnika odpusti g. župan iz službe stalnega občinskega slugo, izvoljenega definitivno od cele „Rappresentanze“, in kateri že služi celih 13 let, in sicer zato, ker diši po slovensko-hrvatski stranki ter je preveč prijatelj s „farjem“; na njega mesto pa so poklicali nekega drugega mladega človeka. A to je bilo preveč celo naši „Rappresentanzi“, kajti stari občinski sluga je bil pošten in vesten. Svetovalci in odborniki stare, še obstoječe „Rappresentanze“ uložili so na županstvo, oziroma na župana nastopni protest:

„Cenjenemu Županstvu, oziroma Nadžupanu Josipu Gonjaču v Pomjanu.

Poizvedli smo, da je na ukaz nekega Bartoliča nadžupan Josip Gonjač stalnega občinskega slugo Martina Sosiča iz svoje lastne moči in po svoji lastni volji, da istemu Bartoliču usluži, iz službe izpustil in na njegovo mesto nekega mladenčca iz Pomjana postavil. Tako postopanje je popolnoma nepostavno, zoper katero vsi mi podpisani odločno protestiramo. Mi ne vemo, odkod in kdo je Bartoliča za tajnika postavil, kdo ga je semkej poklical; nam je samo znano, da je služba občinskega tajnika bila razpisana in da je za to službo spet stari tajnik na svojo željo ostal. Če se je pa zdaj za ta čas, dokler niso nove volitve, nadžupan Josip Gonjač omislil drugega pisarja po svoji volji, katerega mi ne poznamo in mu službo občinskega tajnika nismo nikdar podelili, nima nadžupan na nasvet njegovega prostega pisarja, kateri je semkej pred nekimi meseci došel in ni nam znano kako, občinsko osobje iz službe bacniti. Martin Sosič po pridjanem dekretu v pripisu:

I. Služi izvoljen potrjen stalno od cele „Rappresentanze“, sluga s stalno službo ne more biti brez disciplinarne preiskave in brez sklepa cele „Rappresentanze“ na tistem odstavljjen.

II. On služi že več let vestno in pošteno v splošno zadovoljnost in ga mi tudi kot poštenega moža spoznamo; sramota bi bila moža pustiti, s otroci brez premoženja se pečati.

III. On ni odvisen od mnenja provizoričnega županovega (ne občinskega) pi-

sarja, ampak je stalni služabnik občinski, in kot taki je edino občinskemu Predstojništvu podložen.

Na podlago te naše pritožbe, vsi mi podpisani strogo zahtevamo, da se ima precej brez odloga ta prememba ustaviti, stalni občinski sluga koj v svoji službi obdržati in v občinski seji bodo cela „Rappresentanza“ stvar pretresovala in razsodila. —

Od „Rappresentanze“ v Pomjanu d. 7. marca 1892.

(Slede imena 6 občinskih konšilijev (svetovalcev) in 17 reprezentantov (odbornikov).

O p o m b a. Ako je po razsodbi cele „Rappresentanze“ občinski sluga res kaj zgrešil, kaznovati ga je nastopno:

I. Kazen: da se ga pograja pismeno (monizione). Če bi to ne pomagalo, je II. kazen: da se mu plača zmanjša; in če tudi to ne pomaga, potem šele se izreče III. kazen: da se ga odpusti iz službe. To so postavne stopinje za kaznovanje; vse drugo je strastno in nepostavno.

Zdaj pa naj sodijo slavne dotične oblastnije in vis. c. k. namestništvo, ali je mogoče nam še na dalje ostati pod takim županstvom! Kje v Avstriji se še kaj tacega čuje? Zato prosimo, da so hitro razpišejo volitve in naj se pri volitvah tako postopa da si morejo ljudje izbrati župana in občinsko zastopstvo po svoji volji in želji, za kar je že okrajni čas.

O p a z o v a l e c.

Različne vesti.

Imenovanja. Naučni minister je imenoval učitelja-voditelja na deški državni narodni šoli v Trstu, gosp. Ivana Dolinarja, začasnim okrajnim šolskim nadzornikom za narodne šole v tržaški okolici in za slovenske privatne šole v Trstu. — Finančni nadinspektor A. Knipfer imenovan je finančnim svetnikom pri finančnem ravnateljstvu v Trstu.

Osobna vest. Presvitli cesar je podelil gosp. Ambrožu Ponižu, nadučitelju v Rihemberku srebrn križec s krono za njegove zasluge.

„Dimostrazione dignitosa“. Sklep mestnega sveta tržaškega, da se ne udeleži komisijonalnih preiskav radi osnove slovenske narodne šole v Trstu, označili smo že primerno se svojega narodnega stališča — stališča, ki soglašja povsem z načeli pravice in enakopravnosti, zajamčene v avstrijskih zakonih, zlasti pa v istem členu XIX., na kojega se gospoda sklicujejo kaj radi, kadar zahtevajo svoje italijansko vsučilišče, kojega potreba in nujnost se niti primerjati ne da s potrebo slovenske osnovne šole v Trstu. Sicer smo pa že rekli, da nas sklep mestnega sveta ni presenetil nikakor, ker smo bili že pripravljeni na to po možu, ki dobro pozna pravicoljublje gospode, nam toli „prijazne“. Čudili se nismo radikali gospodi, kar to njeno postopanje odgovarja nje staremu programu. Gospoda so dosledni, in in na vse zadnje je to nekako hvalevredno. Ali ožigosali smo po vsej pravici stranko onečščevalcev pojma „konservatizma“: stranko, ki je dosledna jedino le v nedoslednosti. Nazivlje se z besedo konservativno, v dejanjih pa je radikalna in nestrpna — nazivlja se z besedo vladno, a v dejanji je protivladna, seveda razlikajoč vestno mej osrednjo vladno in tržaško vladno. Uprav v uverjenju te gospode, da nasprotujoč osrednji vladi služijo tržaški vladi, so označeni, prečudni tržaški odnošaji, iz kojih izvirajo vse krivice, ki se dogajajo nam Slovencem. V tej zmedenosti pojmov iskati je vzroka, da gospoda morejo toli vsepašno se protiviti pristni državni ideji, ter da menijo, da so oni država v državi. Pojmite-li sedaj, zakaj morajo noč in dan stati straže pri zgodovinsko znamenitemu spomeniku pred tržaškim kolodvorom, opiminjajočim „la fedelissima“, da naš trgovinski emporij ni

država v državi, ampak le sestavljajoči del velike avstrijske države? O da, mi vsi pojmo to prav dobro, le slavna „konservativna“ stranka noče tega pojmiti, ker ne pojmi svoje naloge, ker nima zmisla za koristi državne ideje, ker se sploh ne zaveda ničesar drugega, nego da sovraži Slovence. In kakoršna je stranka, tako je nje glasilo. Pod naslovom „Dimostrazione dignitosa“ pisal je „Il Mattino“ nastopno o omenjenem sklepu mestnega sveta: „Mestni zastop oddal je učeraj zvečer svoj glas, ki ostane zabeležen v analih boja, kojega moramo biti že nekoliko desetletij proti neosnovanim zahtevam nekaterih maloštevilnih Slovencev, najhujškanih po agitatorjih in Ljubljane, Zagreba in od drugih. V resnici: položaj niti ni mogel biti jasnejši in isto tako je bilo dovolj jasno, kako je postopati našim mestnim svetovalcem. Čemu treba dolgih govorov, več ali manj vzbujenih, več ali manj a sensation, da se označi istina, že pripoznana po deželni vladi.“

Na uprašanje osrednje vlade, izzvano po slepi trmoglavosti slovenskih agitatorjev, pač ni bilo možno odgovoriti primerneje nego na ta, res da lakonični, a po svojem soglasji imponujoči način. Uprav to soglasje, uprav ta sloga moj desno in levo glede naglasenja naše italijanske narodnosti, v skupnem protestu proti brutalni nestrpnosti slovenske agitacije, pomore nam, tako upamo, dokazati jedenkrat za vselej vladi in dunajskemu parlamentu, da prebivalci mesta tržaškega brez razločka stranke — potem ko so že začetno skrbeli za pouk slovenskega prebivalstva v okolici — zahtevajo odločno, da se jih pušča pri miru z raznimi neopravičenimi slovenskimi zahtevami.

Ni-li to divna pisava še divnejšega poluurnega lista in to ob zahtevi, došli od osrednje vlade?!

Smo se-li po takem motili, pisoci o „državi v državi“? „Mattino“ ima prav: položaj je jasen — a ne za vse h; zato pa ne bomo nehal pojasnjevati ga vedno in vedno, dokler ne napoči doba, ko bodo pri nas nemogoči taki poluurni listi — kakoršen je „Mattino“!!!

Resnice nočejo slišati. Mi nismo mogli prav umeti radikalnega preobrata, došlega kar čez noč v menenju naših italijanskih listov o slavnem italijanskem „učenjaku“, prof. Sbarbaro. Ko se je doznalo, da pride v Trst osrečevati nas se svojimi „predavanji“ o socializmu, čuli smo le slavošpeve na vseh vogalih, kakor da pričakujemo odrešenika. A komaj je došel, da nam pokaže svoje učenjastvo in fenomenalno svojo zgovornost, dogodil se je čudež: naudušeni častilci prelevili so se v grajalce — kar je bilo popred belo, postalo je kar nakrat črno. Meli smo si oči začudeno gledaje okoli sebi in poupraševaje: Kako to? Je-li res prišel slavni italijanski „učenjak“ ob milost pri svojih italijanskih častilcih? Neverjetno je bilo sicer to, a vender smo se uverili, da je resnično; samo uzroka nismo mogli pogoditi temu prevratu. Sedaj še le smo poizvedeli, s čim se je v slabem trenutku — ko se je namreč v gospodu „profesorju“ za trenutek umaknil italijanski fanatizem pred zdravim človeškim razumom — ogrešil svojo, sicer vedno „patrijotičko dušo“; sedaj še le vemo, da je bil gospod profesor toli nepreviden, da je povedal gospodom — resnico o pravem značaju mesta tržaškega. Čujte torej!

Svojemu slavljencu v čast priredili so namreč slavljenci banket. Pri banketih pa je že taka navada, da se govori; včasih pametno, včasih pa tudi — nepametno. Tudi pri tem banketu so govorili. In če se že drugi govorili, govoriti je moral seveda tudi slavljeneec. Kakor pa že človek nikdar ne ve, kje ga nesreča čaka, tako se je tudi gosp. „profesor“ v tem svečanem, njemu samemu posvečenemu trenutku izpodtaknil — ob resnico. Z ozirom nato, da so bila le slabo obiskana prva profesorjeva pre-

davanja, pritožil se je gosp. profesor, da tržaško prebivalstvo nima pravega zmisla za taka velezanimiva in učena uprašanja, ker Trst ni pravo italijansko mesto, ampak zmes različnih narodnosti. — Zadoosti je bilo: g. profesor je kar telebnil raz visoki tron, na kojega so ga bili posadili v svojem italijanskem paroksizmu; padel je v nemilost ter si nakopal na glavo sitne kritike uprav mej onimi, ki bi ga bili hvalili brezpogojno, da ni bil mož toli nepreviden. Zato pa nismo čitali v časopisih niti besedice o omenjenem banketu; še manj pa o izreku g. „profesorja“ o značaju mesta tržaškega. Izrek profesorjev značiger se italijansko-radikalnega in tudi „konservativnega“ stališča neizbrisano madež, a resničen je vender-le. Usoda g. prof. Sbarbaro pa bodi svarilen vzgled vsem drugim italijanskim „učenjakom“.

Delavska podpora društva. Vsejemu rodoljubi je gotovo znano, kolike važnosti sti delavski podporni društvi za Trst in okolico. Z delavskim stanom moremo vapočno in polagoma doseči svoj namen, da bode namreč naš narod s tem pridobival si vsak dan več tal in da tako si pribori boljše bodočnost.

Delavski stan je postal steber Slovanov v Trstu in da ne obnemore, treba, da ga naši rodoljubi vsak po svoji moči podpirajo. Delavski podporni društvi sti si dali tak nalog, ki je jako težaven. V prošlem letu je hudo razsajala hripa po Trstu in okolici. Veliko udov teh društev je zadela ta nevarna bolezen in s to boleznijo so narasli stroški tako, da sti se društvi s težavo obdržali na površji. Taki udarci so za naši društvi nevarni in ker se je tudi lani osobito v poletnem času, število bolnih udov zelo pomnožilo, zato se obračamo do blagih rodoljubov s prijazno prošnjo, da bi isti pristopili k našima društvoma kot podporniki in bi s tem storili blag čin na korist človeštva in našega naroda. Kdor le more, naj prikoči s malim darom društvoma na pomoč. Tako postane dotičnik dobrotnik društvu in siromašnemu delavcu, a zajedno tudi pospeševatelj in zaščitnik narodne stvari.

„Slovanska Čitalnica“ priredi v društvenih prostorih sledeče zabave: I. Dne 26. marca: predavanje g. prof. K. Glaserja: „Sledovi slovenščine od X. do XVI. stoletja“. II. Dne 2. aprila: predavanje gosp. F. Podgornika: „O moravskih ornamentih“. III. Dne 9. aprila: predavanje g. Vatroslava Holza. (Predmet se pozneje objavi). IV. Dne 23. aprila: predavanje g. Matka Mandića: „Borba za obstanek“. Začetek vsakega predavanja bude točno ob 8½ uri zvečer. Po udihi vpeljani gosti so dobro došli. K obilni udeležbi vabi ODBOR.

Za družbo sv. Cirila in Metoda darovali so nadzorniki in udje „Del. podp. društva“ prebitek 2 gld. od svote, nabrane za nakup darila društvenemu predsedniku.

Goriška „Nova Soča“ je bila ta mesec dvakrat zaplenjena. Prvič zaradi kratke osebnosti o Defacisovem nasledniku v Trstu. (Govori se, da pride na to mesto osebni poročevalec v pravosodnem ministerstvu Beck, za katerega se ne moremo ogrevati Slovenci iz lahke umljivih razlogov). — Učerajšnja številka je pa bila zaplenjena — kakor je razvidno iz drugega izdanja — zaradi članka o najnovejši naredbi naučnega ministra Gauča, s katero je prepovedal vsakršno šolsko slavnost ob 300-letnici slavnega pedagoga, očeta modernega šolstva Jana Amosa Komenskega. Došlo nam drugo izdanje zatrjuje, da ni „Soča“ pisala niti črkice več nego razni česki listi; zaplenjena je bila tudi ironična napitnica poslanca dr. Pacaka na naučnega ministra kot „prvega mladočeskega agitatorja“, katero so objavili pred „Novo Sočo“ razni česki listi. Tako dvojno mero dopušča naš tiskovni zakon!

Od sv. Jakoba se nam piše: Uhogim se evangelij oznanjuje, rekel je največji pedagog — Sin Božji. Ubogim se ozna-

njuje za to, ker ga poslušajo. V Trstu pa se ubogi in priprosti tudi za svoj slovenski jezik bolj zanimivajo nego bogati. Sodite sami: V naši šoli je mnogo mladine, toda le revnih in polpremožnih roditeljev. Otrok bogatih roditeljev pa ni — pa jih ni. Zakaj bogati Slovenci prezirajo slovenske šole in njene učitelje, bi vendar rad znal! Naša šola ima mnogo učencev, kateri od daleč vsaki dan hodijo v šolo. Cela ulica „Molin piccolo“ je zastopana. Ako ne bogati lahko pridejo, zakaj bi ne mogli bogati? Bogati Slovenci v tem oziru mnogo greše. Ubogi trpin, rokodelci, mali posestniki itd. se trudijo in bore za slovensko šolo, a bogati? Jo li zahtevajo? Da bi bili bogatini tako energični kot so ubožnejši, imeli bi že slovensko šolo, pa še veliko. Prvi imajo več sredstev na razpolago nego drugi, ki se bore mnogokrat za vsakdanji kruh. Jaz ne zahtevam slovenske šole, ker nimam še otrok. Povedal pa sem nekoliko besedi v čast slovenskemu trpinu, kateri spoštuje vero svojih očetov in ljubi mili jezik svoje mame! Tudi bogati Slovenci store to, toda teh je tako malo, da jih slovenski učitelji v šoli ne vidijo nikdar, da bi prišli in rekli: „Tu je moj srček, bodejte mu učitelj!“ Bogomil.

Štrajk zidarjev postal je splošen. V Skednju so zaprli dva zidarska pomočnika, ker sta druge delavce nagovarjala, da ustavijo delo.

Poskusa samomora. Neki 16 letni realci hotel se je predvčerajšem ob deveti uri zvečer usmrtiti s tem, da si je v „boschetti“ v sence pognal kroglo iz samokresa. Storil si pa menda ni hudega, kajti podal se je potem v mesto peš ter naprosil nekega kolega, kojega je srečal mejpotoma, da ga sprovede do postaje za prvo in naglo pomoč. Tu mu je dr. Tempesta izvlekel projektil iz rane. Mladi mož ni hotel povedati razlogov, radi kojih se je hotel usmrtiti. — 16 letni dijak samomorilec — žalostno znamenje časa in sedanje vzgoje!

Dne 19. t. m. ob 11. uri predpoludnem pognala si je tri kroglice v glavo 19-letna gospa Yole Bassi. Omožena je bila šele dva meseca. Prenesli so jo v bolnico. Značilno je, da je tudi pokojna mati mlade gospe zapustila ta svet nasilne smrti, poskočivši raz okno na cesto.

Domači oglasi.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via in Cecilia, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske pošne tiskalice. Cl.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghega in Cecilia, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske pošne tiskalice. Cl.

Gostilna „Štoka“, staroznana pod imenom „Belladonna“, poganje kavarne „Fabris“, priporoča se Slovencem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Cl.

Ivan Prelog, priporoča svoji trgovini v Via del Bosco št. 2 (uhod na trgu stare mitnice, Piazza Barriera vecchia) in v ulici Molina a vento št. 3. Prodaja različno mešano blago, moko, kavo, riž in razne vrste domače in vnanje pridelke. C.

Gostilna „Alla Vittoria“ Petra Muscheka, v ulici Sorgente (blizu tohtnice Rosada) toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Prenočišča neverjetno v ceno. Cl.

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in raznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Andrej Kalan, čovljari v ulici Caserma, priporoča se najtopleje slovenskemu občinstvu. — Najeleganterje ter solidno delo in točna postrežba. Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici „Caserma“, glavni shajališči tržaških Slovencev vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovenskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli, kavarar. Cl.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1. trgovina z mnogovrstnim lesenim, železnim in lončnim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. itd. Cl.

Tiskarna „Dolenc“ (narodni zavod v Trstu), Piazza della Caserma št. 2, izvršuje vsakovrstna tiskarska dela po ugodnih cenah. Imamo na prodaj knjigo „Kmetijsko berilo“ za nadaljevalne tečaje in gospodarjem v pouk. Mehko vezana stane 45 kr., trdo vezana 65 s poštnino vred. Cl.

Anton Lampe, naslednik Jakob Hočec, varja, Via Barriera vecchia št. 17 pekovski mojster, priporoča kruh vseh vrst, moko, riž, sočivje, fino moravsko maslo itd. Cl.

Ivan Umek, čovljarski mojster, Via Romagna št. 6, priporoča se slavnemu občinstvu v vsa v njega stroko spadajoča dela. — Solidno delo, — hitra postrežba — nizke cene. 60-21

Anton Vrabec, trgovina z steklenino, lončenino in lesenino itd. v ulici Via Canale (prva prodajalnica poleg „Ponte rosso“) se priporoča tržaškimi in vnanjim Slovincem. Cl.

U. Mrevlja, Via Belvedere št. 19. Priporoča slav. občinstvu vsake vrste moko, otrobov, turšice, ovas in raznega kruha po najnižjih cenah. Cl.

Ivan Kanobel, nasproti velike vojašnice, priporoča svojo zalogo z mnogovrstnim jedilnim in drugim blagom; razpošilja tudi na debelo v množinah od 5 kil. naprej po najnižji ceni.

Vekoslav Moder, pekovski mojster „Piazza Caserma“, se priporoča slav. občinstvu. — Prodaja vseh vrst kruha, slačic, čokolade, vseh vrst moko itd. po najnižjih cenah. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz Št. Petra na Notranjskem (Via Campanille v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno oprasno mleko po 12 kr. liter neposredno iz Št. Petra, sveža (frišna) smetana. Na zahtevanje posneto mleko po 4 kr. liter, toda le v množini najmanj 25 litrov. Isti je odprl tudi podružnico v ulici S. Sebastiano blizu solnega trga. Cl.

Franjo Delak, Piazzetta Cordarioli št. 3 blizu novega trga, prodaja izvrstne jestvine: kavo, sladkor, riž, olje, čokolado, kakao — po najnižjih cenah.

Karol Colja, žganjarija in tobakarna v ulici Via Arcata, nasproti hiše Cacia. Prodaja domač kranjski brinovec po 1 gld. 80 kr. boteljko, dalmatinsko tropinjsko žganje po 1 gld. 10 kr. liter. Cl.

Anton Krajcer, Piazza Barriera vecchia, pekarija in trgovina z različnimi jestvinami: moko, rižem, oljem, kavo itd. Priporoča se najudaneje slavnemu občinstvu. Cl.

Anton Ščuka, Via Barriera vecchia št. 19 III. nad-tropje, izdeluje moške obleke po najnovejšem kroji. V njega delalnici vsprejemajo se tudi naročila na raznovrstno moško in žensko perilo, koje se izdeluje lično in po najugodnejših cenah. Cl.

Blažina Tone, lastnik krème k „Ruskim Toplicam“, Via Giulia št. 8, uljudno prosi za mnogobrojni obisk svoje krème, kjer se pije izvesten isterski teran, in se še boljše skrbi za želodec. 2-25

Josip Urbančič, na vogalu ulice Via Francesco priporoča vseh vrst žganja na drobno in debelo. — Pristna tukajšnja in vnanja vina v boteljah. — Suho meso, kranjske klobase, sir, slaščice itd. 11-48

Gostilna „Al Gallo d'oro“ v Ghega toči izvrstna istrska in furlanska vina ter ima prav dobro kuhinjo. Oddaja tudi vina na debelo v sodčkih od 28 litrov naprej in sicer furlansko po 28 kr. liter, istrsko po 32 kr. liter. Razpošilja tudi istrsko vino na zunaj in sicer loko stacion Trst po 23 gld. hektoliter; ne da bi imel naročevalec kako druge stroške. Vnanjim gostilničarjem se priporoča za naročila Covacich. 50-11

Ivan Valenčič, Via nuova št. 39, prodaja vsake vrste manufakturnega blaga. Blago se dobiva iz prvih avstrijskih tovarn. Cene nizke. 49-10

Razglas.

V soboto dne 2. aprila t. l. bode na Rakeku drugi letni živinski in kramarski sejem, ter se nadeja da bode ravno tako pohvalno izpadel, ko je 30. januarja ker se je mnogo živine dognalo in tudi prodalo. Podžupanstvo na Rakeku.

Nič več kašlja!

Balzamski petoralni prah.
ozdravi vsak kašelj, plućni in bronhijalni katar,
Dobiva se v odlikovani lekarni
PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg
Katlija velja 30 novč. 21—100

Kar se dobiva strojev

za kmetijstvo in obrtnijstvo, za pohištvo
in za drugo rabo, najde se v zalogi trdke

Zivic in družb. v Trstu

—72 ulica Zonta 5

vse garantirano in ceneje.

Za zdaj priporoča posebno svoje
vinske stiskalnice, mline, sesalke itd.
Izdeluje vodovode, mline in druge
tvornice na par in na vodo.

Priporoča se omenjena trdka
vsem rojakom za obilne naročbe.

Brnsko mlekarstvo v Brnu.

Dober, zdrel sir-opečnjak (Ziegelkäse)
komad 20 kr. 6—10

Dober, zdrel švicarski sir, kilo 40 kr.
Sir za desert, kilo 1 gld.

Razpošilja se po deželi točno in po poštnem
povzetju. — Prekupei dobe rabat.

Kôtranove sladčice

katero izdeluje lekarničar

PRENDINI v Trstu

Telefon št. 334. 25—52

Velika poraba ki je dandanes v navadi
rabiti kôtranove izdelke preporuča me je,
da sem začel sam izdelovati iz pristnega
kôtranovega izvlečka iz Norveškega
izvrstne sladčice podobne onim, ki dohajajo
iz inozemstva

Te sladčice imajo isto moč kakor kôtra-
nova voda in glavice (Kapsule), lažje se,
proživajo in prebavijo ter se prodajajo po
prav nizki ceni. Da se ogne ponarejanju
na enoj plati vobloženo ime izdelovatelja
Prendinija in na druge besede Catrame.
V Trstu se prodajajo v lekarni Prendini
v katlijah po 40 kr., prodajajo se tudi v
vseh večjih lekarnah v drugih deželah.

Krasne uzorke šalje se zasebnikom ba-
dava. Knjige za krojače nefrankovane.

Tvari za odjela.

Peruvien i dosking za visoko svedenstvo;
propisane tvari za c. kr. činovniške uniforme;
te za veterane, vatrogasce, sokolaše, livre;
sukno za biljard i igrače stolove, loden i
nepromočne lovačke kapute, tvari koje se
pere, plaid za putnike od 4—14 for. itd.
Tko želi kupiti jeftine, poštene, trajne, čisto
vunene suknene tvari nipošto jeftine cunje,
štano ih posvud nudjaju, te jedva podnose
krojačke troškove, neka se obrati na

IV. Stikarofsky-a u Brnu.

Veliko skladište sukna u Austro-Ugarskej.

U mojem stalnom skladištu u vriednosti od
1/2 milijuna for. a. v. te u mojoj svjetakoj
poslovnici jest pojmljivo, da preostane mnogo
odrezaka; svaki razumno misleći čovjek
mora sam uviditi, da se od tako malenih osta-
naka i odrezaka nemože poslati uzorke
jer nebi u kratko blaga preostalo. Ponudjaju
li pojedine trdke odrezke to razasliju li
uzorke, tada su ovi od čitavih komada, nipošto
od odrezaka.

Odrezi, koji se nedopadaju, zamjenjuju se il se po-
vrati novac. Kod naručbe treba navesti boju, duljinu
i cimu.

Pošiljke jedino uz postarsko pouzetje,
24—3 preko 10 for. franko. 7—24
Dopisuje u njemačkom, mađjarskom, češkom, poljskom,
talijanskom i francuskom jeziku.

Vinski ekstrakt.

Za trenutno napravo izvrstnega zdravega
vina, kojega ni moći razločiti od pravega narav-
nega, priporočam to že skušano specijalitetu.

Cena 2 kil. (ki zadostujeta za 100 litrov
vina) 5 gld. 50 kr. Recept priloži se gratis.
Jamčim najbolji vseh in zdrav izdelek.

Spirita prihrani,

kdor uporabljajo mojo nenadkriljivo esenco za oja-
čevanje žganih pijač; ta esenca podeli pijajem
prijeten, resek okus in se dobiva le pri meni.

Cena 3 gld. 50 kr. za kilo (za 600—1000
litrov) vatevši pouk o uporabljanju.

Razum toh specijalitet ponujam vsakovrstno
esence za izdelovanje ruma, konjaka, finih likërov
itd. najbolje in nenadkriljive kakovosti Recept
prilaga se gratis. Cenik franko.

Karl Filip Pollak,

Essenzen-Specialitäten-Fabrik
in PRAG. 32—50

Iščejo se solidni zastopniki.

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Gostilna Piano

v Križu pri Trstu priporoča
se sl. občinstvu zagotavlja ož
dobro postrežbo z izvrstnimi
vini in okusno kuhinjo.

Črno vino po 36 kr. liter.

Belo „ „ 32 „ „ 5-12

Tinktura za želodec,

katero prireja G. PICCOLI, lekar
„pri angelju“ v Lju-
bljani, Dunajska cesta
je mehko uplivo,
delovanje prebav-
nih organov ureja-
joče sredstvo.
Krepi želodec,
kakor tudi pospe-
šuje telesno od-
pretje. — Razpošilja

jo izdelovatelj v zabojčkih po
12 in več steklenic. Zabojček z 12
stekl. velja gl. 1.36, z 56 stekl., 5 kg.
teže, velja gl. 5.26. Poštino plača
naročnik. Po 15 kr. stekleničica
razprodajajo se v vseh lekarnah v
Trstu, Istri in na Goriškem. 8—25

Veliki polom!

Novi-Jork in London ništa prizanesla tudi
evropskemu ozemlju, in je bila tudi velika to-
varna za srebrnino primorana razdati celo svojo
zalogo proti mali odškodnini za delo samo.
Pooblaščen som, da izvršim ta nalog.

Jaz podarim

vsakemu, bodisi bogatemu ali ubogemu, naslednje
stvari za samo odškodnino v znesku 6 for. 60 kr.
in sicer:

- 6 komadov najfinejših namiznih nožev s pravim
angležkim rezalom.
- 6 komadov amer. patent. srebrnih vilic
- 6 komadov amer. patent. srebrnih žlic za juho.
- 12 komadov amer. patent. srebrnih žličic
- 1 komad amer. patent. srebrn. zajemalca za juho
- 1 komad amer. patent. srebrn. zajemalca za mleko
- 6 komadov angleških Viktorias-tas
- 2 komada prekrasnih namiznih svečnikov.
- 1 komad cnilo za čaj.
- 1 komad najfinejši potreševalec sladkorja.

42 komadov skupaj.
Vseh teh navedenih 42 predmetov stalo je
popred nad 40 gld. in se dobe sedaj za minimalno
ceno 6 gld. 60 kr. Amerikanske patentirano srebro
je skozi in skozi bela kovina, koja obdrži srebrno
barvo 25 let, za kar se jamči. Najboljši dokaz,
da ta inserat

ni sleparija

je to, da se javno zavežem, vsakemu, komur bi
blago ne ugajalo, brez ugovora povrniti svoto, in
nikdo ne bi smel opustiti te ugodne prilike, omi-
sliti si to prekrasno namizje.

Le tedaj pristno, ako ima tole varst-
veno znamko.

Pošilja se samo po poštnem pov-
zetju ali predplačilu

Posebno priporočati je temu
pripadajoči čistilni prašek. katlija
s poukom o porabi vred stane 15 kr.

P. Perlberg's Agentur
der verein. amerik. Patent-Silberwaaren-
Fabrik. Wien, II. Fleischmarkt 14.

Odlomek iz zahvalnih pism:

Zadovoljen sem z Vašo pošiljateljstvo in pro-
sim Vas, da mi ponovite nastopno. 4—4

Trident 28. januarja 1892.

Pl. Broschek, c. in k. polkovnik.

Ker me je prva pošiljatev povsem zadovo-
ljila, presim Vas, da mi pošljete še nadaljnjih 42
komadov.

Godöllö, 12. feb. 1892.

H. Peters, ravnatelj dvornega lova.

Vozni listi in tovarni listi v

Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod
„RED STEARN LINIE“ iz Antverpena
direktno v

New York & Philadelphijo

koncesijonovana črta, od c. avstrijske
vlade. Na vprašanja odgovarja točno: kon-
cesijonovani zastop 50—11

„Red Star Linie“

na Dunaju, IV Weyringergasse 17

ali pri

Josip-u Strasser-u

Speditionsbureau für die k. k. Staatsbahnen
in Innsbruck.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

V TRSTU — via Molin piccolo št. 1, I. nad. — V TRSTU

„Tržaška posojilnica in hranilnica“ sprejema ude, daje po-
sojila in obrestuje hranilne vloge.

Vsak ud (zadružnik) mora plačati en gold. ustopnine in vsaj
1 zadružni delež za 10 gold., ali če hoče imeti polno volilno pra-
vico, vsaj 3 zadružne deleže po 10 gold.

Posojila se dajejo udom na osobni kredit proti poroštvu ali
na zastave (intabulacije, vrednostne listine, dragocene stvari)

Hranilne vloge se obrestujejo po 4% (višje kakor pri
druzih zavodih v Trstu).

URADNE URE SO:

21

ob nedeljah od 10—11 dop. in ob sredo od 3—4 popol.
Natančnejše poizvedbe vsak dan od 3—4 popoldne.

Častni diplom
Zagreb.

1891.

Zlata kolajna
Temesvar.

KWIZDE

restitucijski fluid

Pralna voda za konje — Cena jedne steklenice 1 gld. 40 kr. a. v.

Porablja se že 30 po dvornih hlevih in večjih hlevih vojaštva in civila vojačenje pred voli-
kimi napori in zopetno krepčanje po naporih, ko se noge izpahnejo ali kite otrpnejo itd.
usposobi konja za velika dela v vežbanju.

Paziti je na zgornjo varstveno marko in naj se zahteva izrečno

Kwizde restitucijski fluid

Dobiva se v lekarnah in drogerijah.

I

GLAVNA ZALOGA

FRAN IV. KWIZDA

c. in k. avstr. in kralj. rum. dvorni založnik, okrožni lekar v Korneuburgu pri Dunaju.

T. MAGRINI & Co

Zavod za glasovire.

12—6

Saloni:

ULICA

Corso štev. 2

V TRSTU

Tvornica:

ULICA

Alighieri št. 2

V TRSTU

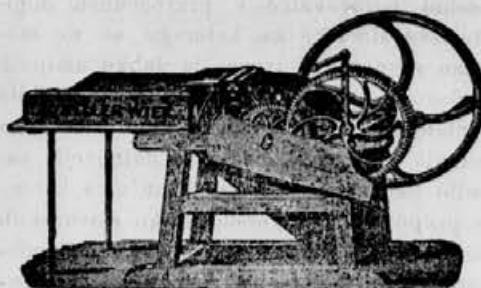

priporočajo svoje nepreprežne glasovire od 300 gld. naprej, narejeni v lastni
tovarni po najnovejših načrtih, kateri se odlikujejo po svoji zvočnosti — ka-
kor podolgasti klavirji — kakor tudi po lepodonečjem timbra ter imajo —
napram podolgastim klavirjem — prednost mehanike na dvojnato ponovitev,
katera jih učinja ugodne za učenje in to tembolj zato, ker jim njih moderna
konstrukcija v železu jamči, dolgo trpežnost kakor podolgasti klavirji.

Zavod je tudi dobro preskrbljen z bogato zalogo glasovirov podolgastih, mej
katerimi se priporočajo osobito oni ugodno poznati iz dunajske tovarne: Erste
Productir-Genossenschaft der Claviermacher.

Razprodaja — Menjalnica — Posojilnica — Uglasbilnica — Popraviljalnica.

Vsi stroji za kmetijstvo vinarstvo in moštarstvo

mlatilnice

čistilne mline za žito
izbiralnice

rezalnice za krmo

mline za sadje

tlačilnice za sadje
tlačilnice

za grozdje in vino

kakor tudi vsakovrstne druge mašine in razni stroji za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo
itd. itd. nove izvrstne konstrukcije razpošilja najceneje

IG. HELLER, DUNAJ

2/2 Praterstrasse 78.

Ilustrovani katalogi in zahvalna pisma v hrvatskem, nemškem, italijanskem in slovenskem
jeziku se pošiljajo na željo zastoj in frankovano.

Stroji se dadó na poskušnjo — jamči se zanje — pogoji so ugodni.
1—20

Cene so se znova znižale!!!

Izdajatelj in odgovorni urednik Maks Cotič.

Tiskarna Dolenc Trstu.